MÚLTIDÉZŐ

Az előző számban megjelent 1935-ös Sopronkövesd-szociográfia kapcsán merült fel a gondolat, hogy más korokból is mutassunk be olyan forrásokat, amelyek átfogó képet adnak a községről. Érdemes megfigyelni, melyik korban mit tartottak fontosnak megjegyezni, s melyek voltak azok a szempontok, amelyeket egy település bemutatásánál figyelembe vettek.

„Kövesd, németül Giessing habár kiváló falu, hajdan a rablók miatt nem volt biztonságos. Mára a veszély elhárult, így megfelelő lakhelyet nyújt, továbbá a hely kedvező volta miatt szinte egyfajta menedékül szolgál az énekes madarak számára." (Az 1730-as évek első feléből. Bél Mátyás: Sopron vármegye leírása II. C sorozat, 3. kötet. Sopron, 2006. 173.)

„KÖVESD. *Gissing.* Elegyes német falu Sopron Vármegy [ében]. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Czenktől délre 1 órányira, Sopronhoz 2 4/8 mértföldnyire, határja jó, szőleje kedves asztali bort terem, erdeje fogyó félben van, és juhokkal bővelkednek." (Vályi András: Magyar Országnak leírása. II. Buda, 1799. 448.)

„Kövesd, (Gissing), magyar falu [...] a sárvári országutban, 1010 kath[olikus]. lak[ossal]., paroch[iális]. egyházzal, vendégfogadóval. 36 egész urb[éres]. telek után van 870 h[old]. szántóföldje, 63 5/8 h[old]. rétje, 519 hold erdeje és legelője. Ezenkivül van itt az uraságnak sok majorsági földje, erdeje, és 150 hold dézsmás szőlő. Földje termékeny; bora jó; erdeje többnyire tölgy. Birja gr. Széchenyi L[ajos]." (Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára, mellyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leiratik. I. Pest, 1851. 270.)

„Mit találunk most? A nádfedeles, sárral tapasztott, döngölt padlójú, egészségtelen házak helyett a felszabadulás óta 237 modern ház épült. Új utcasorok alakultak. A lakások berendezése otthonos, szép. A háztartást gépesítik. A házakban 367 rádió, 122 televízió van. A szép otthonokban a nyugodt életet az tette lehetővé, hogy az emberek szorgalmasan dolgoznak a termelőszövetkezetben, 350-en pedig bejárnak a közeli városba dolgozni. [...] Se szeri, se száma falunkban azoknak a létesítményeknek, amelyeket társadalmi munkával vagy községfejlesztési alapból létesítettünk: egészségügyi ház épült, s ezzel kibővült a zöldkereszthálózat. Új élelmiszerbolt, tejbolt, zöldségbolt várja naponta friss áruval a fogyasztókat. Ma már nem kell Sopronba utaznunk, ha vásárolni akarunk, mert a helyi szövetkezetben mindent megkaphatunk. Egyre inkább városias jelleget ölt falunk. [...] Sopronkövesden, mint falukörzeten új központokat alakítunk ki. Ilyen lesz az iskolaközpont, szolgáltató-központ, ahol az áruháztól a javító részlegig minden megtalálható." (Kisalföld, 1968. július 16.)

Kelemen Dávid

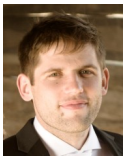

Szokatlan szokásaink

A templomi ülésrend

Misén vagy istentiszteleten járva gyakran találkozunk írott szabályokkal, melyek a szertartás eseményeit rögzítik. Azonban, ha egy idegen helyen térünk be a templomba vasárnap, számos „íratlan" szabállyal találkozunk! Ezek a szabályok az egyes közösségek kialakult szokásai, amik a templomi alkalmak minden apró részletét a megfelelő korlátok között tartják. Ilyen kialakult szokás az, hogy a különböző nemű és korú embereknek mikor „illik" megérkezni a templomba, mikor foglalhatják el helyüket, és hogy kinek hol van a helye. Ön gondolkozott már azon, hogy mitől függ a templomban elfoglalt helye?

Ha a középkorba visszatérve látogatnánk el egy templomba vasárnap, nem lenne sok gondunk az ülésrenddel. Ekkor ugyanis a templomokban még nem voltak padok, csak a püspöknek és a celebránsnak volt meghatározott ülőhelye. A feudalizmus korában aztán a világi személyek: mecénások, kegyurak, építtetők is ülőhelyhez jutottak, rang és vagyon szerinti méretű és díszítésű székre vagy padra ülhettek. A polgárosodás, a reformáció hatására aztán a rang nélküli hívek körében is egyre terjedt az ülőhely divatja, a 17. századtól kezdve beszélhetünk általánosan elterjedt ülésrendekről. Az ülőhely elfoglalásának joga, az ún. „székjog" öröklődött, de meg lehetett szerezni házasság útján, vásárlással, földbérléssel is. Ha a család kihalt vagy elvándorolt a faluból, a székük üresen maradt vagy elárverezték. A székjogot illett komolyan venni. Feljegyzések tanúsítják, hogy az évek múltán visszatérő lakók esetleg csak perrel tudták visszaszerezni templomi székük.

A katolikus templomokban a vagyon és rang szerinti ülésrendet tiltották, a református templomokban viszont, mivel azok közadakozásból épültek, az adakozás mértéke befolyásolta a család templomban elfoglalt helyét. A széktípusokat névvel is megkülönböztették: pl. a lelkészek széke a Mózes szék, vagy az urak padja, fedeles szék, kalapos szék, engedélyes szék, mindenki széke. A társadalmi helyzet mellett a székek elkülönültek nemek, és azon belül korosztályok szerint is. Míg a férfiaknál az idősebbek ültek elöl, és hátul a fiatalabbak, a karzaton pedig a még nem házas legények, addig az asszonyoknál ez éppen fordítva volt: elöl a már konfirmált lányok, mögöttük a fiatalasszonyok, és hátrébb az egyre idősebbek kaptak helyet. Az ülésrend mutatta azt is, hogy a fonó, tollfosztó és az iskola mellett a templom is a közösségi élet egyik színtere volt.

Raffai Péter

Agghegyalja MOZAIK PLUSZ

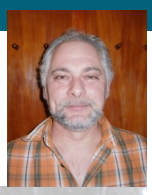

Kedves Olvasók! Eddig minden túra után beszámoló jelleggel írtam le az eseményeket, melyben már nem találtam semmi változatosságot. Ezért a jövőben ez a rovat egy-egy résztvevő élményeit, beszámolóit tartalmazza majd. Fogadják Tőlük szeretettel!

Kottrik Zoltán

Mozgásban a falu

A mi kis téltemető virágunk gondolt egyet február 21-én, vasárnap és kicsalogatta közel 30 hódolóját az Agghegybe. Még az esővel is összebeszélt, hogy tartson szabadnapot! A Nap viszont még túlzásba is esett. Mire a Panoráma pihenőhöz értünk a kabát sem kellett. Meseszép kilátás fogadott minket, jól esik a szemnek, hogy ilyen messze elláthat. A Franciska major, a Fertő tó, a pozsonyi dombok szinte összeolvadnak, de a szem mégis a templomon akad meg. Mégiscsak ő őrködik a tájon. A kis pihenő után indultunk a Mária-képhez. Érezni, hogy az erdő már nem alszik, de a fák még féltik kis rügyeiket. Törzsükön a mohák ezer zöldben ragyogtak. Sokszor megtettük már ezt az utat, mégis új arcát mutatja a természet. A túra fontos része a sok kedves, nyitott ember, az édes gyerekek társasága, a mély beszélgetések. Közben gyorsan elmegy az idő. A sárga virágszőnyeg látványa lelket melengető volt.

Igazi testi-lelki felüdülés volt ez a kora tavaszi séta. Meg is ünnepeltük közös szalonnázással az Erdő Szelleme társaságában.

Takács Brigitta (Sopron)

Kissé hamarabb, a tervezettnél egy héttel korábban vettünk részt az idei Téltemető túrán. A hűvösebb idő ellenére is összegyűlt egy csapat tettre kész túrázó a polgármesteri hivatalnál, majd ezután még csatlakoztak hozzánk néhányan a Horgásztónál is. Mivel előtte egész héten szinte minden nap esett az eső, ezért számítani lehetett a sáros környezetre, de ez csapatunknak nem szegte kedvét a kihívástól. Első állomásunkon, a Panoráma pihenőnél jól esett a "szíverősítő" és a finom forralt bor is. Sopronkövesd és Fertő tó panorámája felejthetetlen élményt nyújtott, ajánlom mindenkinek.

A erdő egyes részein kellemes, melegebb idő fogadott bennünket, le is kerültek a kabátok. A Mária-képnél kicsit megpihentünk. A korábbi eső nyomai, az erdei utak nyomvályúiban kisebb tavakat alkottak, amelynek a csizmában érkező apróságok nagyon örültek, nem úgy a szüleik. Vaddisznók túrásainak nyomán haladtunk és erdei "fürdőkádjukat" is sikerült meglátnunk. Egy őz is előkerült, de hamar tova szökkent. Utunk végén a Téltemető virág pompájában gyönyörködtünk, amely mintegy sárga bársonyszőnyeg terült szemünk és lábunk elé. Túránk végén a Kápolna volt az utolsó állomásunk, ahol a szalonnasütéshez begyújtott tűz - erőfeszítéseink ellenére - gyengének és lassúnak bizonyult a társaság éhes gyomrához képest. Így csak, úgymond a'la nature módon fogyasztottuk a szalonnát, kolbászt, hagymát, kenyeret. Közben jókat beszélgettünk a többiekkel. Köszönjük a csodás élményt a Szervezőknek!

Kozma Zoltán (Sopronkövesd)

KINCSESLÁDÁNKBÓL ez alkalommal

egy 1992. évi esemény és annak meghívója került elő.

„Amint arról decemberi számunkban már hírt adtunk, Csigó Ernő sopronkövesdi lakos, a Széckenyi Kör volt elnöke kezdeményezésére a falu lakosságának emlékművet állít a község határában az 1945 nagyszombatján meggyilkolt és jeltelen tömegsírban nyugvó magyar katonák tiszteletére.

A hősi emlékmű azóta elkészült, felavatására május 31-én kerül sor. Az ünnepség fél 10-kor szentmisével kezdődik, ezután a résztvevők elhelyezik virágaikat az I. és II. világháború községi halottjainak felújított emlékművénél. 11 órakor vonulnak az ország határától mintegy 500 méterrel lévő sírhoz, ahol római katolikus szertartás szerinti jelképes temetés lesz. Ünnepi beszédet mond Szentkuti Károly, a Győr-Moson-Sopron megyei közgyűlés alelnöke. A déli órákban kerül sor az emlékmű megáldására, valamint a koszorúzással egybekötött katonai tiszteletadásra.

A szervezők azt szeretnék, ha május utolsó vasárnapja ettől kezdve Sopronkövesd saját ünnepe lenne."

M. A. / KISALFÖLD

MEGHÍVÓ

Sopronkövesd községben 1992. május 31-én tartandó hősi emlékmű megáldására és emlékmű avatásra

Az ünnepély programja

9.30 óra	Megemlékező szentmise
10.20 óra	Az I. és II. világháború községi halottjainak felujított emlékműve megáldása
	Kegyelet virágainak elhelyezése
11.20 óra	A község határában elesett és jeltelen tömegsírban nyugvó katonák tiszteletére a római katolikus /latin/szertartás szerinti jelképes temetés
12.00 óra	Emlékmű avatás
	Koszoruzás katonai tiszteletadással